

Jarná mechanická ochrana ovocných drevín

Počas jarných mesiacov môžeme ľahlo objaviť množstvo prezumujúcich štádií rôznych škodlivých organizmov ovocných drevín a **práve z nich si niektoré priblížime.**

Vlnovník ríbezl'ový (*Cecidophyopsis ribis*) patrí do triedy pavúkovce. Je to veľmi malý roztoč (dĺžka tela imág – dospelých jedincov je 0,2 mm), ktorý sa živí a množí vo vnútri púčikov všetkých rastlín rodu *Ribes* spp. Prioritne ide o škodcu ríbezle čiernej. Pri neskoršom reze ríbezlí sa môžu vyskytnúť zdurené púčiky, ktoré majú veľkosť až 2 cm. Tie veľmi slabo alebo vôbec nepučia a následne zasychajú. Spôsobené je to činnosťou imág, ktoré dokázali prezimovať vo vnútri púčikov. Stretnúť sa môžeme aj s tým, že časti konárikov alebo celé výhonky nepučia.

Podobník tipuľovitý (*Synanthedon tipuliformis*) je motýľ, ktorý patrí do triedy hmyz. Ide o škodcu hlavne ríbezlí a egrešov. Môžeme pozorovať, že časti konárikov alebo celé výhonky nepučia. U nás má jednu generáciu za rok. Imága sú modročierne s dĺžkou tela 9-10 mm a rozpätím krídel 18-20 mm. Kukla je hnedožltá s dĺžkou 7-8 mm. Vajíčka kladie na púčiky hostiteľských rastlín. Kladenie prebieha začiatkom leta. Poškodenie pozorujeme počas zberu po nakladení vajíčok, kedy výhonky aj s úrodou zrazu náhle vädnú. Rovnako poškodené konáriky počas jari pomaly odumierajú. Larvy sú belavé a dlhé 25 mm. Vyliahnuté larvy sa vžierajú cez púčik do drene konárikov, kde vytvárajú v nich dlhé chodbičky s čiernymi stenami. Vývin prebieha na jar nasledujúceho roka. V máji sa zakukľujú. Mechanickou likvidáciou výhonkov im môžeme v tom zabrániť. Chemická kontrola škodcu je náročná kvôli tomu, že larvy žijú vo vnútri výhonkov.

Byľomor ostružinový (*Lasioptera rubi*) patrí do triedy hmyz. Pokladá sa za významnejšieho škodcu malín v celej Európe. Imága sa objavujú koncom jari. Samičky kladú na výhonky malín vajíčka, z ktorých sa vyliahnu larvy. Larvy sa vžierajú dovnútra letorastov. Larvy tvoria háľky, čo robí maliny krehkými. Najľahšie ich nájdeme na jar. Pozorujeme, že v komôrkach sa môže nachádzať väčší počet lariev, ktoré v nich prezimovali. Tento škodca sa najčastejšie vyskytuje v starých zanedbaných porastoch, ale aj na oslabených rastlinách.

Hrčiarka ostružinová (*Diastrophus rubi*) tiež patrí do triedy hmyz. Larvy škodcu tvoria háľky, ktoré sú valcovité s dĺžkou až 10 cm. Na povrchu háľky sa nachádzajú nepravidelné vyvýšeniny, z ktorých každá predstavuje jednu komôrku s larvami škodcu. Výhonky hostiteľských rastlín, ktoré sú napadnuté sú krehké, lámavé, zasychajú a aj málo plodia.

Pri uvedených škodcoch sa za najlepšiu ochranu pokladá mechanické odrezanie a likvidácia napadnutých výhonkov. Ide o pomerne lacný aj šetrný spôsob, ktorý postačuje na obmedzenie šírenia škodcov. Platí (pre drobné ovocie), že jednoročné drevo sa neoplatí rezať, lebo sa na ňom tvorí úroda. Odrezávajú sa iba niektoré konce výhonkov a hlavne tie, ktoré sú s viditeľnými rôznymi deformáciami. Tie môžu byť spôsobené činnosťou menovaných alebo aj iných škodcov, ako sú napríklad vošky.

Opatrenia, ktoré sú uvedené vyššie, môžeme vykonávať kedykoľvek v predjarnom období, keď sa už neočakáva príchod silenejších mrazov pod -10°C.